



Europese  
Commissie

# Voedselcontact- materialen



*Gezondheid en  
voedselveiligheid*

# Voedselcontactmaterialen



## Inleiding

Levensmiddelen komen in contact met talloze materialen en voorwerpen tijdens de productie, verwerking, opslag, bereiding en het opdienen en vóór de feitelijke consumptie. Deze materialen en voorwerpen worden **voedselcontactmaterialen** of **contactmaterialen** genoemd. Voorbeelden hiervan zijn verpakkingsmaterialen en keuken- en tafelgerei, maar ook containers voor het transport en machines voor de verwerking van levensmiddelen. Deze materialen moeten voldoende inert zijn om te voorkomen dat bestanddelen ervan de gezondheid van de consument schaden of de kwaliteit van de le-

vensmiddelen aantasten. Om de veiligheid van contactmaterialen te waarborgen en om het vrije verkeer van goederen te vergemakkelijken, geldt binnen de Europese Unie (EU) een reeks wettelijke vereisten, waaronder verplichte controles.

Meer informatie over contactmaterialen vindt u op de website van de Europese Commissie, [http://ec.europa.eu/food/food/chemicalsafety/foodcontact/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/food/food/chemicalsafety/foodcontact/index_en.htm). Hier treft u ook koppelingen aan naar alle relevante Europese wetgeving.

## Wetgeving

De EU-wetgeving voorziet in bindende regels voor alle bedrijven. Sommige van deze regels gelden voor alle contactmaterialen, andere alleen voor specifieke materialen. Lidstaten kunnen de EU-wetgeving aanvullen met nationale wetgeving als er geen specifieke EU-regels bestaan.

## Algemene wetgeving

[Verordening \(EG\) nr. 1935/2004](#) voorziet in een geharmoniseerd EU-wetgevingskader. Hierin worden de algemene beginselen op het gebied van veiligheid en inertie voor alle contactmaterialen omschreven.



De in Verordening (EG) nr. 1935/2004 opgenomen principes vereisen dat materialen:

- geen bestanddelen aan levensmiddelen mogen afgeven in hoeveelheden die gevaar kunnen opleveren voor de gezondheid van de mens,
- niet mogen leiden tot een onaanvaardbare wijziging van de samenstelling van levensmiddelen of tot een aantasting van smaak en geur.

Daarnaast voorziet dit wetskader in:

- speciale regels voor actieve en intelligente materialen (deze zijn niet inert vanwege hun ontwerp),

- bevoegdheden om te komen tot aanvullende EU-regels voor specifieke materialen (bijv. voor kunststof),
- de procedure om de veiligheid te beoordelen van bestanddelen die worden gebruikt om contactmaterialen te produceren en de rol van de [Europese Autoriteit voor voedselveiligheid](#) (EFSA) hierin,
- regels voor de etikettering, inclusief een aanwijzing voor gebruik, hetzij door het product aan te duiden als bijv. koffiezetapparaat, wijnfles of soeplepel, hetzij door gebruik te maken van het symbol ,
- regels voor de conformiteitsdocumentatie en de traceerbaarheid.

## Goede productiepraktijken (GMP)

[Verordening \(EG\) nr. 2023/2006](#) waarborgt de constante naleving van de regels die gelden bij de productie van contactmaterialen door te eisen dat:

- gebouwen op het beoogde gebruik zijn afgestemd en personeel zich bewust is van de kritische punten in de productie,
- in de bedrijven gebruik gemaakt wordt van gedocumenteerde kwaliteitsborgings- en kwaliteitscontrolesystemen en
- gekozen wordt voor geschikte grondstoffen voor het fabricageproces waarbij oog is voor de veiligheid en inertie van de eindproducten.



De GMP-eisen gelden voor alle fasen van het productieproces, met uitzondering van de fabricage van grondstoffen die valt onder een andere wetgeving.

## EU-wetgeving voor specifieke materialen en bestanddelen

Naast de algemene wetgeving zijn er specifieke regels voor bepaalde contactmaterialen, zoals keramische materialen, geregenereerde cellulose, kunststof (inclusief gerecycleerde kunststof) en actieve en intelligente materialen. Bovendien bestaan er specifieke regels voor bepaalde grondstoffen die worden gebruikt voor de productie van contactmaterialen.



De meest uitvoerige specifieke regeling is de EU-verordening betreffende materialen en voorwerpen van kunststof, [Verordening \(EU\) nr. 10/2011](#). Hierin staan de regels voor de samenstelling van kunststof materialen die in contact komen met levensmiddelen, waaronder een lijst met toegelaten stoffen die bij de productie gebruikt mogen worden. Aan iedere stof wordt een specifiek nummer toegekend.

## Communicatie

Producenten van contactmaterialen moeten ook zorgen voor adequate communicatie rond het veilig gebruik van hun producten.

Deze communicatie moet worden gericht aan gebruikers verder in de toeleveringsketen om een juist gebruik van tussenproducten te waarborgen. Bovendien moeten consumenten zo nodig instructies krijgen over de manier waarom voorwerpen veilig en passend kunnen worden gebruikt.

Verordening 10/2011 bevat regels om de conformiteit van kunststof materialen te bepalen en daarnaast ook specificaties en beperkingen rond het gebruik van gebruikte grondstoffen. Deze beperkingen omvatten ook de maximale hoeveelheid die er van een stof die naar voedingsmiddelen mag overgaan (migreren), de zogenaamde migratielimiëten. De totale migratie van bestanddelen van kunststof naar voedingsmiddelen mag niet hoger zijn dan 60 mg/kg levensmiddel.

Om grondstoffen zo goed mogelijk te kunnen benutten, wordt recycling steeds populairder in de productiewereld. Om te voorkomen dat gerecycleerde kunststoffen ongewenste bestanddelen bevatten, stelt [Verordening \(EG\) nr. 282/2008](#) regels aan de productie van deze materialen.

Actieve en intelligente materialen verlengen de houdbaarheid van verpakte levensmiddelen door stoffen vrij te geven aan het verpakte levensmiddel of aan de atmosfeer in de verpakking, of stoffen er uit te absorberen, waardoor de toestand van dat verpakte levensmiddel behouden blijft of

verbetert, of een indicatie te geven van mogelijk bederf. Vanwege de beoogde functie om stoffen af te geven of te absorberen, zijn deze materialen vrijgesteld van de algemene inertieregel uit Verordening (EG) nr. 1935/2004. De specifieke regels uit [Verordening \(EG\) nr. 450/2009](#) gelden voor de specifieke toepassingen van actieve en intelligente materialen, bijv.:

- absorptie van bestanddelen uit de atmosfeer in voedselverpakkingen, zoals water en zuurstof,
- vrijgave van bestanddelen in de voedingsmiddelen, zoals conserveermiddelen,
- indicatie van de bederf van voedingsmiddelen aan de hand een label dat van kleur veranderd onder invloed van de opslagduur en -temperatuur

Er zal een EU-lijst met toegelaten stoffen voor de fabricage van actieve en intelligente materialen worden opgesteld.



Communicatie binnen de toeleveringsketen wordt hoofdzakelijk bereikt via de wettelijk voorgeschreven Verklaring van Overeenstemming. Etikettering is het voornaamste instrument om met de detailhandel en consumenten te communiceren.

Detailhandel en consumenten moeten ervoor zorgen dat ze de juiste gebruiksinstructies opvolgen om vervuiling van voedingsmiddelen door bestanddelen van het materiaal te voorkomen. Een dergelijke vervuiling valt vaak niet op en het gebruik van het materiaal voor ongepaste doeleinden is mogelijk onveilig.







## Nationale wetgeving voor specifieke materialen

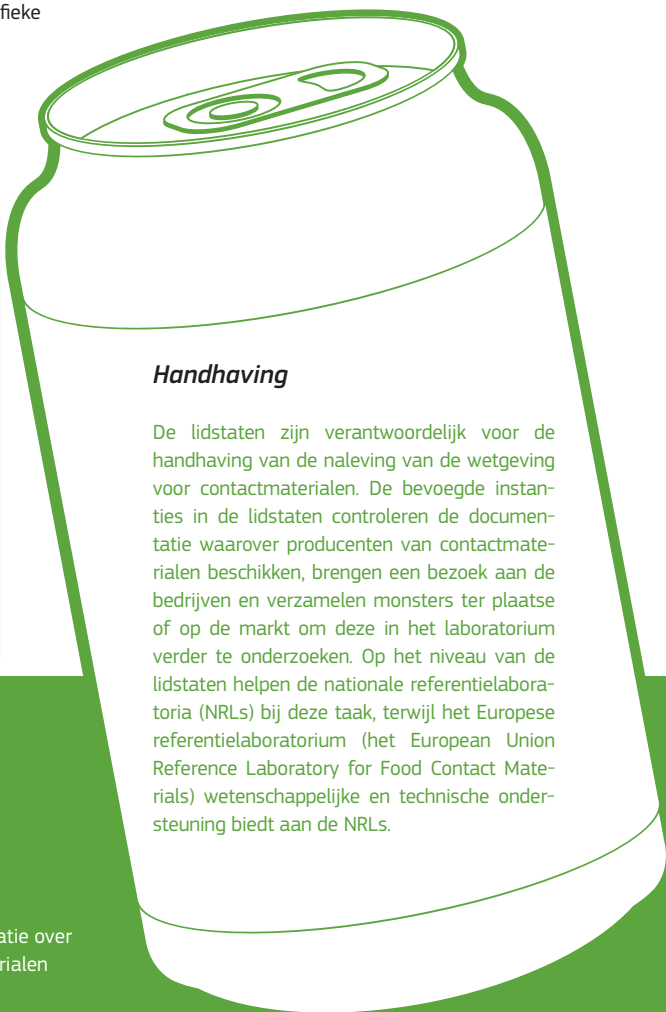
Wanneer er geen specifieke EU-wetgeving bestaat, mogen lidstaten nationale wetgeving opstellen. Zo bestaan er geen specifieke EU-regels voor papier en karton, metalen, glas of drukinkt. Sommige lidstaten hebben van deze mogelijkheid gebruik gemaakt en eigen regels opgesteld. Op de website van de Europese Commissie staat een [overzicht](#) van deze nationale regels.

## Harmonisatie en toekomstige wetgeving

Momenteel analyseert de Europese Commissie de toeleveringsketen voor de fabricage en verhandeling van contactmaterialen. Daarnaast verzamelt ze informatie over nationale regels voor materialen waarvoor geen specifieke EU-wetgeving bestaat.



Op basis van deze analyse zal de Europese Commissie een inschatting maken van de doelmatigheid en de doeltreffendheid van de huidige situatie, met inbegrip van de voordelen, administratieve obstakels en kosten voor ondernemingen. Ook eventuele inconsistenties in de regelgeving en hinderpalen voor het vrije verkeer van deze materialen en voorwerpen op de EU-markt zullen worden meegenomen. Het rapport dat hieruit voortvloeit, zal de grondslag vormen voor de beoordeling of er in de toekomst al dan niet stappen moeten worden ondernomen in de EU op het gebied van specifieke contactmaterialen, en welke stappen dat dan zouden zijn.



### **Handhaving**

De lidstaten zijn verantwoordelijk voor de handhaving van de naleving van de wetgeving voor contactmaterialen. De bevoegde instanties in de lidstaten controleren de documentatie waarover producenten van contactmaterialen beschikken, brengen een bezoek aan de bedrijven en verzamelen monsters ter plaatse of op de markt om deze in het laboratorium verder te onderzoeken. Op het niveau van de lidstaten helpen de nationale referentielaboratoria (NRLs) bij deze taak, terwijl het Europese referentielaboratorium (het European Union Reference Laboratory for Food Contact Materials) wetenschappelijke en technische ondersteuning biedt aan de NRLs.



Meer informatie over contactmaterialen



Publicatiebureau

Luxemburgs Bureau voor Publicaties  
van de Europese Unie, 2015

© Europese Unie, 2015  
Reproductie met bronvermelding  
is toegestaan.

*Printed in Luxembourg*

Print

ISBN 978-92-79-51856-0

doi:10.2875/896407

EW-04-15-665-NL-C

PDF

ISBN 978-92-79-51878-2

doi:10.2875/292074

EW-04-15-665-NL-N